

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2017/246 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 7ης Φεβρουαρίου 2017

για σύσταση σχετικά με την παράταση του προσωρινού ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα σε εξαιρετικές περιστάσεις που θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου Σένγκεν

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 29,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, το Συμβούλιο εξέδωσε στις 12 Μαΐου 2016, βάσει πρότασης της Επιτροπής, εκτελεστική απόφαση για σύσταση σχετικά με την καθιέρωση προσωρινού ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα σε εξαιρετικές περιστάσεις που θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου Σένγκεν ⁽²⁾.
- (2) Το Συμβούλιο συνέστησε σε πέντε κράτη Σένγκεν (Αυστρία, Γερμανία, Δανία, Σουηδία και Νορβηγία) να εξακολουθήσουν να διενεργούν αναλογικούς, προσωρινούς συνοριακούς ελέγχους σε περιορισμένο αριθμό τμημάτων των εσωτερικών συνόρων τους, για διάστημα έξι μηνών, με στόχο την αντιμετώπιση της σοβαρής απειλής για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια που προκλήθηκε στα εν λόγω κράτη από τις ελλείψεις στον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων της Ελλάδας σε συνδυασμό με τις δευτερογενείς μετακινήσεις παράτυπων μεταναστών που εισέρχονται μέσω της Ελλάδας και επιδιώκουν ενδεχομένως να μεταβούν σε άλλα κράτη Σένγκεν. Το εν λόγω χρονικό διάστημα παρατάθηκε από το Συμβούλιο, βάσει πρότασης της Επιτροπής, για τρεις επιπλέον μήνες στις 11 Νοεμβρίου 2016.
- (3) Δυνάμει των άρθρων 25 και 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, η αρχική προθεσμία που συνέστησε το Συμβούλιο μπορεί να παραταθεί περαιτέρω εάν εξακολουθούν να υφίστανται οι εξαιρετικές περιστάσεις.
- (4) Σύμφωνα με τη σύσταση της 11ης Νοεμβρίου 2016, τα ενδιαφερόμενα κράτη Σένγκεν υποχρεούνται να υποβάλλουν μηνιαία έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν και την εκτίμηση ως προς τη συνεχιζόμενη αναγκαιότητα των ελέγχων αυτών, εφόσον συντρέχει λόγος. Η Επιτροπή παρέλαβε τέτοιες εκθέσεις από όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη Σένγκεν. Από τα στοιχεία που περιέχουν οι εν λόγω εκθέσεις προκύπτει ότι οι έλεγχοι πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει η σύσταση. Επιβεβαιώνεται, επίσης, η σταδιακή σταθεροποίηση της κατάστασης στα εν λόγω κράτη, καθώς συνεχίζεται η μείωση τόσο του αριθμού των προσώπων στα οποία απαγορεύεται η είσοδος όσο και του αριθμού των αιτήσεων ασύλου που υποβάλλονται.
- (5) Ωστόσο, παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει επιτευχθεί, οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στον χάρτη πορείας «Αποκατάσταση του χώρου Σένγκεν» για την άρση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και την αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας του χώρου Σένγκεν εξακολουθούν να μην πληρούνται στο σύνολό τους. Επιπλέον, παρά τη συνεχή πρόοδο και τις σημαίνουσες βελτιώσεις που επέφερε η Ελλάδα, το 2016, στη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, σημαντικός αριθμός παράτυπων μεταναστών παραμένει στην Ελλάδα. Βάσει των τάσεων που παρατηρήθηκαν κατά το παρελθόν, τα κράτη μέλη που επηρεάζονται περισσότερο από τις δευτερογενείς μετακινήσεις παράτυπων μεταναστών προερχόμενων από την Ελλάδα παραμένουν εκτεθειμένα στον κίνδυνο που σχετίζεται με τις παράτυπες μετακινήσεις τους.

⁽¹⁾ ΕΕ L 77 της 23.3.2016, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 151 της 8.6.2016, σ. 8.

- (6) Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Αποκατάσταση του χώρου Σένγκεν — Χάρτης πορείας», η Επιτροπή προσδιόρισε τις διάφορες πολιτικές που πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή για την επιστροφή στην πλήρη λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Ο Οργανισμός Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής καθίσταται πλέον λειτουργικός με ταχείς ρυθμούς και θα δύναται να συνδράμει την Ελλάδα στα βόρεια εξωτερικά σύνορά της από τον Φεβρουάριο του 2017.
- (7) Ένα ακόμη στοιχείο που επισημαίνεται στον χάρτη πορείας για την αποκατάσταση του χώρου Σένγκεν είναι η εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας. Η τέταρτη έκδοση προόδου ⁽¹⁾ επιβεβαιώνει τη σταθερή παραγωγή αποτελεσμάτων, παρά τα πολλαπλά εμπόδια. Εντούτοις, η εφαρμογή της δήλωσης χρήζει συνεχούς παρακολούθησης. Το ίδιο ισχύει για τη συνεργασία που συμφωνήθηκε στο πλαίσιο της δήλωσης των ηγετών που συμμετείχαν στη συνάντηση για την οδό των Δυτικών Βαλκανίων.
- (8) Συνεπώς, εξακολουθούν να υφίστανται οι εξαιρετικές περιστάσεις που συνιστούν σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια και θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου Σένγκεν.
- (9) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω κρίνεται συνεπώς δικαιολογημένο να επιτραπεί στα ενδιαφερόμενα κράτη Σένγκεν που επί του παρόντος διενεργούν συνοριακούς ελέγχους, ήτοι στην Αυστρία, τη Γερμανία, τη Δανία, τη Σουηδία και τη συνδεδεμένη χώρα Νορβηγία, ως μέτρο έσχατης ανάγκης, η περαιτέρω παράταση των προσωρινών συνοριακών ελέγχων στα εσωτερικά σύνορά τους, σύμφωνα με το άρθρο 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.
- (10) Με βάση τους διαθέσιμους τεκμηριωμένους δείκτες στο παρόν στάδιο, η εν λόγω παράταση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τους τρεις μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας εκτελεστικής απόφασης.
- (11) Τα κράτη μέλη που αποφασίζουν να συνεχίσουν να διενεργούν έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα σύμφωνα με την παρούσα εκτελεστική απόφαση θα πρέπει να ενημερώνουν σχετικά τα υπόλοιπα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή.
- (12) Προτού επιλέξουν τη διενέργεια τέτοιων ελέγχων, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν κατά πόσον είναι δυνατή, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας απειλής, η χρήση εναλλακτικών μέτρων αντί των συνοριακών ελέγχων, όπως η άσκηση αστυνομικών αρμοδιοτήτων κατά τρόπο συμβατό με το άρθρο 23 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, και να αποφασίζουν την επαναφορά συνοριακών ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα μόνο ως μέτρο έσχατης ανάγκης, όταν οι διαπιστωθείσες απειλές δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν επαρκώς με μέτρα λιγότερο περιοριστικά για τις διασυνοριακές μετακινήσεις. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν στις σχετικές κοινοποιήσεις τους τα αποτελέσματα του εν λόγω προβληματισμού και τους λόγους για την επιλογή της διενέργειας συνοριακών ελέγχων.
- (13) Οι έλεγχοι βάσει της παρούσας εκτελεστικής απόφασης θα πρέπει να συνεχίσουν να διενεργούνται μόνο κατά το αναγκαίο μέτρο, η δε έντασή τους να περιορίζεται στα απολύτως αναγκαία, και να προσαρμόζονται στις περιστάσεις. Ως εκ τούτου, θεωρείται εύλογο ότι οποιαδήποτε περαιτέρω μείωση της ροής θα πρέπει να οδηγήσει σε αναστολή των ελέγχων σε δεδομένα τμήματα των συνόρων. Θα πρέπει να διενεργούνται μόνο στοχευμένοι έλεγχοι, βασισμένοι σε συνεχώς επικαιροποιούμενη ανάλυση του κινδύνου και ανταλλαγή πληροφοριών, ώστε να βελτιστοποιείται το όφελος των ελέγχων και να περιορίζονται οι αρνητικές επιπτώσεις στην ελεύθερη μετακίνηση. Τα κράτη Σένγκεν που επηρεάζονται από τους εν λόγω ελέγχους στα οικεία τμήματα των συνόρων θα πρέπει να μπορούν να εκφράζουν τακτικά τις απόψεις τους σχετικά με την αναγκαιότητα των ελέγχων. Το κράτος Σένγκεν που έχει αποφασίσει να επαναφέρει τέτοιους ελέγχους θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις εν λόγω απόψεις κατά την εξέταση και την επανεξέταση της αναγκαιότητας αυτών των ελέγχων, με στόχο τη σταδιακή μείωσή τους.
- (14) Στο τέλος κάθε μήνα εφαρμογής της παρούσας εκτελεστικής απόφασης, θα πρέπει να υποβάλλεται εγκαίρως στην Επιτροπή και το Συμβούλιο πλήρης έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν, καθώς και εκτίμηση ως προς τη συνεχιζόμενη αναγκαιότητά τους, κατά περίπτωση. Η έκθεση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει τον συνολικό αριθμό των προσώπων που ελέγχθηκαν, τον συνολικό αριθμό αρνήσεων εισόδου που καταγράφηκαν μετά τους ελέγχους, τον συνολικό αριθμό αποφάσεων επιστροφής που εκδόθηκαν μετά τους ελέγχους και τον συνολικό αριθμό αιτήσεων ασύλου που υποβλήθηκαν στα εσωτερικά σύνορα όπου διενεργούνται οι έλεγχοι.
- (15) Το Συμβούλιο σημειώνει ότι η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τα ενδιαφερόμενα κράτη Σένγκεν για τη σταδιακή κατάργηση των προσωρινών ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα με στόχο την αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας του χώρου Σένγκεν το συντομότερο δυνατόν.
- (16) Το Συμβούλιο σημειώνει επίσης ότι η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα παρακολουθεί στενά την εφαρμογή της παρούσας εκτελεστικής απόφασης,

⁽¹⁾ Τέταρτη έκδοση για την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας [COM(2016) 792].

ΣΥΝΙΣΤΑ:

1. Η Αυστρία, η Γερμανία, η Δανία, η Σουηδία και η Νορβηγία να παρατείνουν τη διενέργεια αναλογικών, προσωρινών συνοριακών ελέγχων για μέγιστο διάστημα τριών μηνών, αρχής γενομένης από την 11η Φεβρουαρίου 2017, στα ακόλουθα εσωτερικά σύνορα:
 - η Αυστρία στα χερσαία σύνορα μεταξύ Αυστρίας και Ουγγαρίας και μεταξύ Αυστρίας και Σλοβενίας,
 - η Γερμανία στα χερσαία σύνορα μεταξύ Γερμανίας και Αυστρίας,
 - η Δανία στους δανικούς λιμένες στους οποίους εκτελούνται δρομολόγια πορθμείων προς τη Γερμανία και στα χερσαία σύνορα Δανίας-Γερμανίας,
 - η Σουηδία στους σουηδικούς λιμένες στη νότια αστυνομική περιφέρεια και στη δυτική αστυνομική περιφέρεια και στη γέφυρα του Öresund,
 - η Νορβηγία στους νορβηγικούς λιμένες στους οποίους εκτελούνται δρομολόγια πορθμείων προς τη Δανία, τη Γερμανία και τη Σουηδία.
2. Πριν αποφασιστεί περαιτέρω παράταση των ελέγχων αυτών βάσει της σύστασης αυτής, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη οφείλουν να ανταλλάσσουν απόψεις με το ή τα σχετικά κράτη μέλη προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα διεξάγονται αποκλειστικά όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο και αναλογικό. Επιπλέον, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα διεξάγονται αποκλειστικά ως μέτρο έκτακτης ανάγκης, όταν δεν μπορεί να επιτευχθεί το ίδιο αποτέλεσμα με εναλλακτικά μέτρα, και μόνο στα τμήματα των εσωτερικών συνόρων όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο και αναλογικό, σύμφωνα με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώνουν σχετικά τα υπόλοιπα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή.
3. Οι έλεγχοι των συνόρων θα πρέπει να εξακολουθούν να είναι στοχευμένοι, βάσει συνεχώς επικαιροποιούμενης ανάλυσης κινδύνου και ανταλλαγής πληροφοριών, και να περιορίζονται ως προς το πεδίο εφαρμογής, τη συχνότητα, τον τόπο και τον χρόνο στα απολύτως αναγκαία για την αντιμετώπιση της σοβαρής απειλής και για την προστασία της δημόσιας τάξης και της εσωτερικής ασφάλειας. Το κράτος μέλος που διενεργεί έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα σύμφωνα με την παρούσα εκτελεστική απόφαση θα πρέπει να επανεξετάζει εβδομαδιαίως την αναγκαιότητα, τη συχνότητα, τον τόπο και τον χρόνο των ελέγχων, να προσαρμόζει την ένταση των ελέγχων στο επίπεδο της απειλής που αντιμετωπίζει, καταργώντας τους σταδιακά, όπου αυτό είναι σκόπιμο, και να υποβάλλει εγκαίρως έκθεση στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο κάθε μήνα.

Βρυξέλλες, 7 Φεβρουαρίου 2017.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
L. GRECH